

Amunt!

Les festes de l'arbre als Països Catalans

Llorenç Roviras i Marc Castellet
Pròleg de Vicenç Villatoro

Amunt! ofereix un recorregut visual i antropològic per les festes tradicionals de l'arbre als territoris de parla catalana.

Després de 10 anys de feina, els autors han arribat a documentar 160 festes populars en què l'arbre és protagonista. Darrere de cada festa hi ha tot un ritual, sovint d'origen remot, que explica les formes de ser i de sentir de cada poble i la seva renovació anual simbolitzada pels arbres, que esdevenen representants de les forces de la natura que, un cop a l'any irrompen en la quotidianitat de la civilització i la cultura.

Els protagonistes del llibre són: la Fia-faia a Bagà i Sant Joan de Cerdanyola, la Festa del Pi de Centelles, la Festa de Sant Sebastià de Matadepera, el Pi de Sant Antoni de Pollença, les Santantonades dels Ports, la Festa de Sant Antoni de Canals, els mayos del Racó d'Ademús, l'Arbre de Maig i el Ball del Cornut de Cornellà de Terri, les Festes des Pi de Campanet, la Festa de Pasqüetes de Castell d'Aro, la Festa del Pi de Figaró-Montmany, la Festa del Mai de Camporrells, la Plantada del Pi de Quintos de la Torre de l'Espanyol, la Festa del Pi de Maig de Sant Llorenç Savall, la Plantada del Xop de Vallfogona de Balaguer, la Plantada del Maig de Vinebre i d'Òrrius, la Plantada del Xop del Palomar, la Festa Verdaguer de Folgueroles, l'Arbre de Maig d'Igualada, la Plantà del Xop de Planes de la Baronia, les Falles de la Ribagorça, les d'Isil, l'Hesta deth Haro i la Crèma deth Taro, les Falles i la Crema del Gener d'Andorra, i els mais d'envelat al Pallars Sobirà.

Contacte premsa:

Chordà Comunicació | neus@neuschorda.com | mòbil 630043672

ELS AUTORS

Marc Castellet (Terrassa, 1974). Ha estudiat fotografia a l'Escola d'Arts de Terrassa i a l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya, on també ha fet cursos especialitzats en gestió del color, captura digital i retoc professional. Fotògraf professional des del 2002, col·labora a mitjans de comunicació i organismes públics com l'Agència Catalana de Turisme o la Diputació de Barcelona, alhora que a empreses privades i agències de publicitat.

Llorenç Roviras (Sabadell, 1967). És llicenciat en Ciències de la Comunicació (UAB) i diplomat en Empresarials (UAB). Ha treballat com a redactor de cultura del diari *El 9 Nou de Terrassa* i ha col·laborat assíduament en mitjans (*Què Fem?*, *Time Out*, *Rockdelux*...). Va dirigir la revista de música *Trax*. És autor dels llibres *4.997 Pekín-Lhasa* (Grupo Tragaluz, 2009), *Pepe Andreu: pensando muebles* (Germina - La Fàbrica, 2011), *ITT 1878* (ITT, 2014). És cofundador de l'empresa de comunicació corporativa Blackpool Digital.

Del pròleg del llibre

[...] Per als homes i les dones, religiosos o no, per a la humanitat, ni el temps ni els espais ni les persones ni els objectes formen un tot homogeni i continu. Per a tots els homes i les dones, religiosos o no, per a tota la humanitat, hi ha dies que es marquen especialment al calendari. I hi ha calendaris que organitzen, segmenten i jerarquitzen el temps. L'excusa pot ser religiosa o no religiosa, civil, fins i tot individual: celebracions i aniversaris, inicis i finals, punts àlgids, encreuaments dels

Contacte premsa:

Chordà Comunicació | neus@neuschorda.com | mòbil 630043672

equadors. Hi ha també per a tots nosaltres llocs diferenciats, que tenen un valor afegit, una càrrega emotiva i simbòlica, llocs que podríem dir que són sagrats, fins i tot per a les persones que no es proclamen religioses i que estarien llavors al marge de la definició convencional del sagrat. Esglésies o teatres o cementiris o places que no són espais com els altres, que trenquen la continuïtat i l'homogeneïtat de l'espai. I hi ha també objectes que, sempre o en determinades condicions molt concretes, esdevenen singulars, esdevenen portadors de valor i de símbol, remetent a realitats de naturalesa superior a la seva estricta materialitat. Per a les persones, els moments, els llocs i els objectes no són neutres i equivalents, sinó que es presenten diferenciats, singularitzats i jerarquitats.

En el llibre que tenim a les mans podrem trobar, esplèndidament presentats, esdeveniments als quals es pot aplicar aquesta discontinuïtat i aquesta diferenciació en el temps, l'espai i les coses físiques. Es tracta d'un llibre sobre les festes d'arbres als Països Catalans. Religioses o profanes, mantingudes al llarg del temps, inventades de fa poc, reinventades o interpretades, aquestes festes neixen d'una triple sacralització, en el sentit més ampli del terme. [...] Perquè volem que se sàpiga que som i qui som. Perquè volem semblar que som o que hem estat alguna cosa. La festa és bella, és alegre, és viva perquè és útil. I la utilitat d'una festa no és tan sols que les pastisseries venguin més, que també, o que els bars facin més caixa, que també. És construir un nosaltres. Una primera persona del plural en la qual ens sentim còmodes i que volem projectar al món. No en nom de l'ahir, en nom de l'avui. Amb un arbre al mig. I amb una gent com la que ha fet aquest llibre que en deixa el testimoni. Gràcies per fer-ho, i per molts anys!

Vicenç Villatoro

Contacte premsa:

Chordà Comunicació | neus@neuschorda.com | mòbil 630043672

De la Introducció

El 12 de gener de 2013 es va fer la tradicional baixada del pi de Matadepera. Feia sis anys que no m'ho perdia i en feia tres que, amb en Marc Castellet, recorriem festes semblants d'arreu dels Països Catalans per documentar-nos, ell fent fotografies i jo parlant amb la gent, per escriure un llibre sobre el tema, aquest que ara llegiu.

Des de bon començament el Marc i jo sabíem —perquè així ho havíem llegit, perquè així ens ho havien explicat i perquè així ho enteníem— que la gent va a aquestes festes per una qüestió d'identitat, perquè això la fa sentir lligada a un territori, la fa sentir que forma part del grup, del poble, perquè així homenatja els seus avantpassats. Ho sabíem, però no ho enteníem, no copsàvem en tota l'extensió del

seu significat per què tanta gent repeteix cada any sense excepció, caigui qui caigui, un ritu aparentment anacrònic i innecessari com és tallar un arbre del bosc, dur-lo a la plaça a pes de braços, aixecar-lo també amb gran esforç i grimpar-lo o dansar al seu voltant i finalment cremar-lo o aterrar-lo. [...]

Que la festa és un patrimoni del més alt valor: l'hem rebuda dels nostres antecessors -des de temps immemorials, és a dir, etimològicament, d'un origen del qual hem perdut la memòria, facultat humana d'allò més fugaç i fràgil- i volem servir el que ens en queda fins que arribi el moment de traspasar-la als que ens seguiran.

Llorenç Roviras i Marc Castellet

Contacte premsa:

Chordà Comunicació | neus@neuschorda.com | mòbil 630043672

Sumari

Pròleg. L'arbre sagrat de la festa

Introducció. Fins a la plaça

Punt de tall

Part I. Solstici d'hivern

1 La Fia-faia

2 L'arbre de Nadal i el tió

3 La Festa del Pi de Centelles

Part II. Festes del maig avançades

4 La Festa de Sant Sebastià de Matadepera

5 El Pi de Sant Antoni de Pollença

Part III. Solstici d'hivern, encara

6 Les Santantonades dels Ports

7 La Festa de Sant Antoni de Canals

Part IV. Les festes del maig, quan toca

8 Els 'Mayos' del Racó d'Ademús

9 L'Arbre de Maig i el Ball del Cornut de Cornellà de Terri

10 Les Festes des Pi de Campanet

11 L'origen de l'Arbre de Maig

12 La festa de Pasqüetes de Castell d'Aro

13 La festa del pi del Figueró-Montmany

14 La festa del maig de Camporrells

15 La Festa del Pi de Maig de Sant Llorenç Savall

16 La Plantada del Xop de Vallfogona de Balaguer

17 Les Plantades de Maig de Vinebre i la Torre de l'Espanyol

18 La Plantada del Maig d'Òrrius

19 La Plantada del Xop del Palomar

20 La Festa Verdaguer de Folgueroles

21 L'Arbre de Maig d'Igualada

22 La Plantà del Xop de Planes de la Baronia

Part V. Solstici d'estiu

23 Les Falles de la Ribagorça

24 Les Falles d'Isil

25 L'Hesta deth Haro i la Crèma deth Taro

26 Les Falles i la Crema del Gener d'Andorra

Part VI. Festes del Maig endarrerides

27 Els Mais d'envelat al Pallars Sobirà

Plomall

Contacte premsa:

Chordà Comunicació | neus@neuschorda.com | mòbil 630043672

Ens aferrem a les festes populars, i a les de l'arbre en particular, per tal d'assolir el reencantament amb el món, de recuperar el sentiment d'astorament davant d'allò que ens és misteriós o desconegut, de restablir la unitat amb el cosmos o, si més no, amb altres ànimes.

Amunt! Les festes de l'arbre als Països Catalans

Llorenç Roviras i Marc Castellet

Pròleg de Vicenç Villatoro

PVP 23,00 € | Pàgines: 350 | ISBN: 978-84-947484-0-0 | [Edicions Sidilà](#)

Contacte premsa:

Chordà Comunicació | neus@neuschorda.com | mòbil 630043672